

Komisárovi Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a eurokomisárke pre kohéziu a reformy odchádza zo Slovenska mimoriadne vážny signál. Je informáciou o tom, že do dnešného dňa na Slovensku nedošlo k reálnej implementácii prístupu LEADER a nástroja CLLD, čo paralyzuje kľúčový koncept regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni.

Situácia ubližuje vidieku

„Napriek našej dlhodobej snahe komunikovať s riadiacimi orgánmi nedochádza z ich strany k adekvátnym riešeniam. Pretrvávajúca krízová situácia má mimoriadne negatívne ohlasy vo vidieckych komunitách, ktoré vnímajú v negatívnom svetle aj samotný prístup LEADER, nástroj CLLD a oba fondy – poľnohospodársky pre rozvoj vidieka aj ten pre regionálny rozvoj. Situácia je mimoriadne vážna a preto sme sa rozhodli informovať kompetentných členov Európskej komisie o týchto okolnostiach,“ hovorí predseda Združenia miest a obcí Slovenska Branislav Tréger.

Jeho slová potvrdzuje predseda Národnej siete Miestnych akčných skupín Slovenskej republiky Štefan Škultéty: „V liste sme pomerne detailne vymenovali celý rad problémov, ktoré nás ochromujú. Všetky majú dopad aj na udržateľnosť MAS, pričom existuje vysoké riziko vrátenia finančných prostriedkov z EÚ, ale aj súdnych sporov medzi občianskymi združeniami a štátom a následne kolaps partnerstiev a zrušenie prístupu LEADER a nástroja CLLD v Slovenskej republike. A to si nikto z nás nepraje.“

Nemalý rozsah problémov

V liste eurokomisárom je zhrnutý aj nemalý rozsah problémov, ktoré dlhodobo sprevádzajú túto problematiku. Ide napríklad o to, že príprave implementácie metódy LEADER a nástroja CLLD dlhodobo neboli venované dostatočné kapacity ani adekvátna odborná podpora zo strany riadiacich orgánov, implementácia bola zle nastavená, a tak sa problémy ťahajú už od roku 2015. No ani v súčasnosti nie je smerom k partnerstvám poskytovaná adekvátna metodická podpora. Poľnohospodárska platobná agentúra napríklad od určitého obdobia odmieta poskytovať viaceré informácie MAS z dôvodu údajného „konfliktu záujmov“. Zodpovedné riadiace orgány pre implementáciu prístupu LEADER a nástroja CLLD (RO): Sekcia programov rozvoja vidieka a priamych platieb Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Sekcia programov regionálneho rozvoja Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie nedostatočne komunikujú medzi sebou, a tiež s partnerstvami v území, čím dochádza k porušovaniu Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 240/2014. Dôsledkom nesprávnych manažérskych odhadov a následného dlhodobého personálneho poddimenzovania zodpovedných odborov na RO nastala vo viacerých prípadoch v rokoch 2019 a 2020 pri implementácii LEADER / CLLD mimoriadne kritická situácia pri dlhom intervale preplácaní žiadostí o platbu, čím bolo ohrozené financovanie viacerých MAS (situáciu skomplikovali aj prebiehajúce audity, tiež však nedostatočné kontrolné kapacity na riadiacich orgánov, ktoré zapríčinili meškanie preplácania aj viac ako pol roka).

Vysoko komplikované a zbytočne byrokratické, niekedy až absurdné postupy a požiadavky zo strany riadiacich orgánov robia z manažérov a pracovníkov MAS rukojemníkov týchto nariadení, ktorí často až 90 % svojho času musia venovať byrokratickej úradníckej práci smerom k RO, namiesto reálnej podpory rozvoja a manažmentu svojho územia. Zároveň neprekonateľné komplikácie dlhodobo nastávajú pri meškaní nutných implementačných procesov zo strany RO a tiež aj na Pôdohospodárskej platobnej agentúre, čím dochádza k vyčerpaniu prevádzkových prostriedkov u mnohých MAS, keďže podľa pokynov RO začali naplno fungovať od začiatku roku 2018, avšak podmienky pre reálnu realizáciu stratégie CLLD umožnili vyhlasovať výzvy pre žiadateľov až niekedy v polovici roka 2019, neadekvátne dlhé lehoty vyhodnotení predkladaných projektov na RO, už v niektorých prípadoch presiahli viac ako 18 mesiacov, preto NS MAS dlhodobo žiada posilnenie kapacít RO.

Táto situácia, ktorú nezavinili MAS, niektoré z nich priblížila k platobnej neschopnosti, viaceré situáciu riešia prepúšťaním, znižovaním úväzkov avšak na úkor množstva i kvality práce, ktorú si prístup LEADER a realizácia stratégie vyžaduje, riadiace orgány absolútne nezaujímajú, a akými kapacitami budú MAS v SR naďalej schopné implementovať stratégie CLLD.

Hazard s dôverou a nádejou

Predseda ZMOS spolu s predsedom Národnej siete MAS preto spoločným listom žiadajú o pomoc pri riešení vyššie identifikovaných problémoch na európskej úrovni s cieľom záchrany prístupu LEADER a nástroja CLLD v SR v prospech rozvoja vidieckych oblastí SR a EÚ.

Zároveň konštatujú, že kým táto situácia je hazardom s nádejou, tak neriešenie ešte viac prehĺbi nedôveru voči Európskym investičným a štrukturálnym fondom pre nasledujúce programové obdobie.

Michal Kaliňák

ústredný riaditeľ Kancelárie ZMOS

Bratislava/Trenčín 11. februára 2021

Zverejnené 11.2.2021

[späť](#)

